

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nr. de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
suni România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscrise nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Teama de România.

(R.) Intre ungurii de frunte dr. Jancsó Benedek are trecere mare. Sunt mulți mai sus puși, dar carte mai multă puțin știu, iar încât privește puterea lui de muncă, e neîntrecut. Alții n'ar putea să citească într-o viață întreagă cât el a scris în câțiva ani. Asupra obștei maghiare el și are o înrîurire covârșitoare.

Iată de ce trebuie să ținem seamă de ceea ce scrie.

În »Budapesti Hirlap« de Duminecă, dl Jancsó își spuse părerea asupra legăturilor dintre unguri și românii din Țara Ungurească. Stând de vorbă cu deputatul dr. Vasile Lucaciu, un alt fruntaș al ungarilor, Ugron Gábor arăta chipul cum s'ar putea face o înțelegere între aceste două neamuri: noi să-i ajutăm adică pe unguri să îngenunchieze Viena, să stoarcă dela împăratul comanda (și puterea!) peste oștire, și când vor fi apoi în chipul acesta tari, să nu le pese de nimeni, ungurii ne vor da și ei drepturile pe cari M. Sa le-a sfințit cu subscrierea sa încă la 1868...

Lasă că nu cunoaștem român atât de bătut la cap, încât să creadă, că ungurii o să ne dea ceva când vor fi în largul lor: tari și mari chiar și peste oștire... Ar fi să-și schimbe pe d'antregul firea!... Dar presupunând că s'ar găsi români proști, cari să-i ajute în lupta de răpunere a Vienei, ș'atunci în calea înțelegerii dintre români și unguri stă — scrie dl Jancsó — România!

Cu toate că recunosc adică și fruntașii

României folosul mergerii împreună a acestor două neamuri, cu toate că ar fi de dorit ca România să țină, în toate împrejurările cu Austro-Ungaria, cu Germania și Italia, legate între dânsese, dl Jancsó scrie, că ungurii nu pot să se încălzească pentru planul acesta. Iată de ce:

»Sturdza — scrie dl Jancsó — Vienei i-a dat să înțeleagă, că această alianță (alipirea României către cele trei puteri) poate deveni factor important în practică numai așa, dacă în locul șovinismului exclusiv al politicii maghiare de până acum ar urma un duh mai împăciuitor, o politică națională mai blândă, așa, ca să fie înclinată a executa legea de naționalitate în sens naționalist. În acest caz nu numai România ar fi aliatul credincios al Habsburgilor, ci și românii din Ungaria, abandonând pasivitatea de până acum, vor lua loial parte în viața de stat. Mai multe împrejurări fac plauzibilă împrejurarea, că acest punct de vedere al lui Sturdza l-a apreciat nu numai Kálnoky, ci și Goluchovski. Și e sigur și aceea, că aprecierea aceasta n'a rămas sentiment platonice. Sunt semne, din cari se poate deduce cu siguranță, că din Viena s'au nizuț să influențeze în direcțiunea aceasta guvernul ungar de atunci«.

Va să zică: pentru că întâiul sfetnic al M. Sale regelui Carol a spus și la Viena și la Berlin, că merge greu cu alipirea României la cele trei puteri câtă vreme în Ungaria stăpânirea nu face nici o ușurare românilor, ci dincontră, îi asuprește, — dl Jancsó așa spune că ungurii nu pot avea încredere în — România. Ei numai așa ar prețui pe regele Carol și pe fruntașii țării, dacă s'ar da legați fedeleși în mâinile lui Kossuth. Orice ar face adică stăpânirea ungurească față de noi, România să nu crâcnească și mai ales să

nu îndrăznească a cere o îndulcire a stărilor de lucruri d'acum!

În judecata dlui Jancsó nu intră ca un frate să strige când e în primejdie fratele. D-sa ar avea încredere în conducătorii României numai dacă ei ar fi dovedit că puțin le pasă de soarta românilor d'aici

Credem ca în sfânta înviere, că asemenea fruntași nu se vor afla niciodată în România.

Mai este apoi un cuvânt, care-l face pe dl Jancsó să privească neîncrezător spre România. Scrie adică:

»Știu numai atâta, că germanizarea românilor n'a încercat-o nimeni până acuma și că românii nici odată nu ne-au ajutat în luptele noastre împotriva Austriei, nici barem cât un fir de păr. Eu cred, că zidim casă de piatră pe ghiață, dacă am crede că românii ne-ar ajuta sincer și cinstit în eventualele noastre lupte cu slavii. Afirm și mai mult: Armata regelui Carol, în calitate de unul din contingentele de armată întregitoare ale Alianței triple, ar fi cu noi numai până când nemții nu vor purta în contra francezilor și noi împotriva rușilor o campanie de tot pierdută, când această armată s'ar alătură frumos lângă armata rusă și pe urmă la sfârșitul războiului ar cere drept răsplătă Ardealul«.

Încredere ar avea ungurii față de noi numai dacă la 1848 am fi tras și noi sabia contra împăratului și am fi stat alături de Kossuth, care la Dobrișin detronase pe M. Sa Francisc Iosif și întreagă casa Habsburgilor!... Ori dacă acum trei ani am fi luptat și noi alături de Kossuth fiul, care voia să pună stăpânire și pe oștire.

Cu alte cuvinte: dacă ne-am fi arătat niște nemernici, cari să uităm că oștirile im-

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Românii din Bosnia.

De Teodor Filipescu.

Cartea care a apărut sub titlu de sus în edițiunea Academiei Române în anul 1906 ne arată pe românii din evul mediu și pe acei români, cari s'au susținut până în zilele noastre în Bosnia-Herțegovina. Am citat multe date despre acești români în cartea amintită, găsind însă nouă izvoare, mă simt obligat a le comunica pe această cale.

Rog totodată pe dl profesor universitar dr. G. Weigand în Lipsca, care în luna August a. c. vizitase câteva colonii române din Bosnia, să binevoiască a lua în considerare următoarele date în studiul, pe care îl va publica despre românii din Bosnia.

Comuna românească Zovik (cercul D. Tuzla) e amintită de cunoscutul sas Robert Rössler în lucrarea »Rumänische Studien«, Lipsca 1871 p. 121 și de Ioan Slavici în cartea »Die Rumänen in Ungarn, Siebenbürgen und der Bukovina«, Viena 1881. Edit. Karl Prohaska p. 51.

Despre românii de sud, din Bosnia, ne-a lăsat savantul național, — econom Emil de Laveleye, profesorul belgian câteva frumoase pagini. Acest bărbat a călătorit după războiul ruso-româno-

turc în țările de lângă Dunăre și țările din Balcani, și ne-a comunicat rezultatul cercetării în revista »Revue des deux Mondes«, care rezultat a fost tradus în urmă și în limba engleză și germană în cartea numită »Die Balkanländer«.

Profesorul Emil de Laveleye a călătorit în anul 1883 în Bosnia și-a dat între alte și de românii de sud, pe cari îi descrie așa *): »În această țară (Bosnia) cași îndecomun pe întreagă Peninsula Balcanică dăm și de o altă rasă foarte interesantă a Țințarilor, pe cari o numesc și Cuțo- (adică schiopi) Valahi s'au Macedoneni. Aceștia sunt tot așa de activi, economi și întreprinzători ca și jidanii, dar se potrivesc mai bine decât aceștia pentru munca fizică. În orașe se ocupă cu comerțul, pe la țară ei sunt hanghii, cași jidanii în Polonia și în Galiția. Intre ei se află zidari excelenți și dulgheri îndemânatici și măsari, și ei au fost înainte de venirea zidarilor italieni singurii, cari se pricepeau în Bosnia la această meserie. Ei au construit, așa se zice, toate clădirile însemnate din Peninsula Balcanică: bisericile, podurile și casele de piatră. Și aurăria nu le este necunoscută, ei pricep să facă lucrări de filigrane foarte plăcute. Mulți din ei (Țințarii) sunt bogați și-au mari prăvălii. Așa a fost fondatorul renumitei case Sina în Viena, un Țințar. În Viena și Pesta țin pe Țințari de greci, pentru că aparțin legii or-

*) Die Balkanländer, Leipzig 1887 Verlag von Karl Reissner, I., p. 238—240.

todoxe-orientale și pentru că au primit calități distincte a ființei grecești.

Dar în vânele lor curge un sânge adevărat românesc, și ei se trag din acei români, cari ca populațiune de păstori trăiesc în Grecia, Tracia și Albania. Afară de patria lor, ei s'au răspândit mai cu seamă în Orient.

Afară de satul Zovik lângă Tuzla, în Istria, în împrejurimea muntelui Maggiare și a lacului Cespici (? Nota trad.) și altor câteva locuri, ei nu se află nicăiri în număr suficient, ca să facă o grupă încheiată și tare. Casele și grădinele lor se află într-o stare mai bună decât ale vecinilor lor. Ei caută a fi între sineși de-o cinste proverbială, primesc limba și portul țării unde trăiesc, fără să se amestece cu alte rase. Particularitatea lor apare în parte foarte învederat și ei difer d. e. de tot de bosneacii mohamedani și creștini în a cărui centru trăiesc. De unde vine, că ființa aceea s'a specificat așa? Învederat se bazează aceasta pe obiceiurile primite și erezite, cari nu stau în legătură nici cu rassa, nici cu religiunea. Români macedoneni din România, cari cunt de aceeași origine și de legea ortodoxă-orientală, n'au nimic din aceea, ce distinge pe frații lor din Bosnia.

E de tot pagubă, că Bosnia nu numără între locuitorii ei mai multe mii de români macedo-

părătești au izgonit la 1687 din țară pe turcii, generali împărătești au luat din mâinile păgânilor Buda și alte cetăți, pe cari nemșii unguri le-au apărat atât de slab, că aujunseră să fâlfaie pe zidurile lor steagul turcesc vreme de 150 ani; să uităm, că de robia domnilor, împărații ne-au scăpat; să uităm că biserica și școală din mila împăraților avem, iar nu dela baronii unguri, — să uităm că tot răui ce îndurăm de patruzeci de ani ne vine din partea stăpânirii ungurești, alcătuită și acum, ca pe vremea iobăgiei, de baronii, cari — *a recunoscut și Ugron* — împiedecă să ne putem bucura de drepturile date nouă la 1868 de M. Sa Francisc Iosif I și caută să desființeze tot ce împărații au dăruit ca țarie și sunt pentru neamul nostru.

Tot așa: în România ar avea încredere numai dacă peste noi ar trage cruce!

Frica cea mare este însă ca nu cumva după luptă hotărîtoare, dorobanții să între în Ardeal și pe honvezii unguri praf să-i facă și cenușe din toate orașele ungurești. Iar Ardealul să-l alipească României, *cum a mai fost la 1600, sub Mihaiu Viteazul.*

Prea bine: omul cuminte să se gândească la tot ce se poate întâmpla și sama să-și tragă. Intrebăm însă: oare dacă noi am duce-o aici atât de bine, încât să ne alipim de unguri ca de frați, nu li-s'ar îngreuna fie muscalilor, fie dorobanților ocuparea Ardealului? Oare știindu-ne frații din România fericiți și mulțumiți, nu s'ar simți cu atât mai tare legați de Austro-Ungaria și celelalte două puteri întovărășite să stea în calea cuceririlor rusești?

In ședința de ieri a camerei a vorbit la ordinea zilei Milan Roici în limba croată, contra, *Kovács* pentru, *Lissavac* croătește, contra, *Polyt* în chestie personală, *Magdici* croătește, contra, naționalistul *Ski-ciak*, căruia mai în urmă președintele îi detrage cuvântul, și croatul *Vrbanici* în limba croată, în contra indemnitaței. Ședința s'a terminat la orele 3 și-un sfert.

neni. Ei ajută mai mult decât jidanii să se ridice bunăstarea, căci ei nu sunt numai comercianți ageri, ci se pricep excelent și la lucrarea cu mâinile lor.

Sarajevo, 3 Noembrie 1907.

Din dietă.

De Ananie Vucu.

Dat-a mâna Vlad cu Vaida
Și au zis: la luptă haida,
Hai la luptă 'n parlament
Pentru al națiunii drept.
Și-au mers în dieta ungară
Și-au fost primiți cu ocară,
În loc de a le da drepturi
I-au primit cu 'njurături
Și-i luară de piepturi,
În loc de a face dreptate
I-au scos afară de spate.
Zis-a Vaida: domnilor,
Dați drept și românilor,
Că și ei plătesc porție
Și slujesc la cătanie.
— Markos Gyula strigă, sbiară,
Hoch János cu ceialalți,
Sar cu toții ca turbați
Sar cu pumnii ridicați,
Strigând: ștreanguri vă mai dăm
Aici noi stăpâni suntem.
Și de nu vă place aicia
Duceți vă 'n România,
Acolo e țara voastră

O destăinuire.

Baronul Bánfy e om excentric, care, aiurind, nu-și dă seamă, că azi nu se mai poate vorbi cum se vorbiă sunt acum zece ani, când numai puțini mai credeau, că pot românii să găsească un razăm chiar înăuntrul monarhiei habsburgice. Aiurând însă, l-a luat gura pe dinainte și a făcut o destăinuire, care ne dumirește asupra multor lucruri până acum nelămurite.

Nobilul baron zice, că prefacerea în stat național maghiar a statului ungar poliglot e și în interesul Dinastiei, care într'un stat național găsește un mai puternic razăm decât într'unul poliglot. Aceasta poate s'o zică ori și care Pityi Bandi, dar nu și Baronul Bánfy, care a fost odată și ar voi să mai fie prim consilier al M. S. Apostolice, căci, făcută de asemenea om, declarațiunea aceasta are și înțelesul, că M. S. Regele Apostolic al Ungariei nu numai a tolerat să fie răstălmăcite, nesocotite ori călcate legile, pe care le-a sancționat, ci a autorizat chiar pe consilierii săi să le răstălmăcească, să le nesocotească ori să le calce fiindcă așa cer interesele Dinastiei, și că de toate suferințele, prin cari au trecut românii, vinovat e în cele din urmă Regele Ungariei, care vrea cu ori ce preț să facă din statul ungar unul maghiar.

»Inzadar vă sunt toate silințele, — vrea să le zică baronul românilor, germanilor și slavilor din Ungaria, — căci Regele și întreagă Dinastie s'a unit cu noi, ca să realizăm împreună ideia statului maghiar, în vieața căruia nu e loc și pentru voi!»

Sunt oameni orbiți de amărăciune, care o cred aceasta, ceace și vrea nobilul fost prim consilier al tronului ungar, care spune neadevarul știind prea bine, că nu e adevărat ce spune, pentruca ceice-l cred să se răsvrătească în gândul lor contra Regelui și contra Dinastiei.

Azi însă, după ce negurile s'au mai răsipit, vede chiar și cel mai buimac om, că

nici Regele nici Dinastia, nici chiar adevăratul popor maghiar nu voiește prefacerea, care e peste puțină: singurii, cari ar voi-o, sunt lihnii de toate soiurile, care de patruzeci de ani se căznesc să ajungă la ea fiindcă numai într'un stat național maghiar ar putea să-și urmeze traiul bun pe nemuncite.

Au trecut în-ă timpurile încercărilor zadarnice. Despre aceasta nu se mai îndoiește nimeni astăzi, după ce *Impăratul și-a dat fără de încunjur pe față hotărîrea de a face, că în toate țările supuse stăpânirii Sale, deci și în ale Coroanei ungare, să fie introdus sufragiul universal — fără îndoială nu de dragul Conșilor, Baronilor și Nobililor de tot felul, ci din părintească iubire către cei până acum horopsiți.*

O să avem, dacă nu azi, mâne statul ungar cel adevărat, în care nimeni nu-i va fi iertat să i jignească pe maghiari în interesele lor legitime, dar nici românilor ori germanilor, nici slavilor nu li-se va mai putea impune limba maghiară. Să-l fie Dumnezeu pe dl Baron cu tot neamul său, ca să ajungă întreg și sănătos timpul acum nu prea depărtat, când verii și nepoții si protejații săi de tot felul vor avea să-și dea silința de a învăța românește, dacă vor să fie diregători ori judecători în ținuturi cu poporațiune românească și să fie cuviincioși față cu foștii iobagi ai părinților săi, care susțin prin munca lor cinstită statul apărut cu sângele lor.

Nu va mai fi atunci dușmănie, nu se vor mai umplea temnițele, nu se va mai trage în carne vie, conșii și baronii vor fi întimpinați pretutindeni cu dragoste și cu toții vom fi totdeauna gata să ne luptăm împreună și pentru patrie, și pentru tron, și pentru dinastie.

Asta e ceace vrea Regele Apostolic și întreaga dinastie, iară nu statul chimeric, despre care aiurează dl baron și cei de un gând cu dânsul și spre care în timp de patruzeci de ani n'a putut să ne apropie nici cu un pas măcar.

Ungaria e a noastră,
Și 'n Ungaria drept n'aveți
Dacă unguri nu vă faceți.
— Zice Vaida iar apoi,
Că-i a voastră ziceți voi,
Dar aici trăim și noi
Și eu cred că nu-s puțini
Trei milioane de români,
Care prin noi, ai lor frați,
Cer drepturi ca să le dați.
Iară ei sar toți în sus
Strigând: Taci, ori nu ți-am spus,
Că în Ungaria români nu-s,
În Ungaria-i tot e maghiar
Și să nu mai cutezi iar
Să spui vorbe inzadar.
— Ba că sunt, vă dovedesc
C'aici și români trăiesc
Și eu încă român sunt
În Ungaria născut.
Prin Ardeal și prin Bănat
De veți merge sat de sat,
Tot români o să 'ntâlniți,
Nu-i așa pe cum vorbiți,
Ba ș'aici în parlament
Și noi încă avem drept.
— Ascultați ce vrea valahul,
Hai la el, să-i strivim capul,
Dacă va mai îndrăzni
Tot astfel a mai vorbi.

— Președintele se scoală,
Șovinist cuprins de boală,
Strigând: ne ataci de arândul
Șezi jos, îți detrag cuvântul.
Vedeți frați cum sunt tratați

Ai noștri iubiți deputați,
Vedeți cum îi huiduesc,
Pentruca ei ne iubesc:
Deci cu toții țineți minte
Și d'acuma înainte
Nu mai votați cu străini,
Ci dați votul la români,
Că străinu-i gură dulce
Până deputat ajunge,
Străinul multe promite
Până 'n dietă-l veți trimite.
El în dietă când se vede
Se pune pe scaun, șede,
Și când e la apărare
Nici o vorbă bună n'are,
Ba atunci strigă și el
Că românul e mișel.
Deci ziceți cu toți, să-l bată
Maica sfântă prea curată
Pe românu-acela, care
S'o mai duce la votare
Să voteze cu străinu
Și nu cu românu.

Zorlențul-mare, la 30 Octomvrie 1907.

H A Z.

Nicușor vine dela școală cu o figură foarte îngrijată.

— Știi, tată, băiatu ăla silitor, care cetea mult și pe care ziceai să-l imitez...

— Ei, da.

— Ei bine, s'a îmbolnăvit!

Nu voiește nimeni să desființeze statul ungar; aceia însă, care chiar și azi mai stăruie pentru prefacerea lui, tot nu pot să fie puși în rândul susținerilor lui.

De peste săptămână.

Umiliți și rușinați. — Cernova și prigoniiți.
— Dr. V. Lucaciu și Ugron. — Pentru țărani din România.

Nainte de aceasta cu o săptămână, după ce aflară cum au fost imblățiți în Reichsrathul din Viena pentru vărsarea de sânge dela Cernova, deputații kossuthiști, se știe: s'au adunat la club și după ce au tunat și fulgerat împotriva deputaților de toate neamurile dela Viena, au hotărât să spună stăpânirii, lui Andrassy și Kossuth, să nu lase așa așa, ci să caute a spăla cinstea și vaza țării ș'a unguirilor, trasă în noroi în dieta vieneză. Altfel — se lăudă secuiul Ugron și jupânul Visontai (odinioară Weisz) Salomon, partidul se va întoarce împotriva ministrilor cari nu știu ori nu pot să apere: — țara și nația!

Trecu însă o săptămână și nici foile, nici partidele ungurești nu mai suflă un singur cuvânt despre rușinea pățită.

Strigau că așa și pe dincolo, vor învăța ei minte pe austriaci, pe cehii și pe nemții obraznici. Dar atâta le-a fost tot curajul: gura, acasă! Peste Leitha, la Viena ministrilor ungari le vor fi părând bine dacă nu li-se pomenește de Cernova, căci rușine mai mare nu li-se poate întâmpla unei țări decât să aibă guvern ai cărui slujbași varsă sânge de om.

Și mai trist, că după ce au fost împușcați 13 slovaci, rămânând 50 orfani pe urma lor, după ce răniții gem prin spitale, cei scăpați cu vieța au fost țărâți la temniți. Nu mai puțin decât 18 slovaci sunt în temnița dela Rózsahegy, între ei și sora lui Hlinka. Ținându-i închiși, procurorul nădăjduiește să-i moaie, să-i aducă la desnădejde, în urmă, să mărturisească, neavând încotro, că au fost puși de alții să facă resvrătire... Să iasă astfel vinovați tot hoții de păgubași, jandarmii să scape cu fața curată.

Știrea cea mai nouă este, că unui slovac ticălos din Rózsahegy, care se arată pe partea jandarmilor, slovacii din răz bunare i-au dat foc, arzând casă și tot ce aveă. Despre cei din temniță îngrijesc fabricanții slovaci Makoviczky și Haudek, naționaliști inimoși, cari le trimit de ale mâncării și tot ce le trebuie.

În »Narodnie Noviny« preotul Hlinka scrie un articol, arătând că pentru sângele vărsat, vinovat este episcopul Párvy, care pe dânsul l-a prigonit în chip sălbatic iar de popor și-a bătut joc, poruncind sfîntirea bisericii și fără să fie gata, și oprindu-l pe el (Hlinka) să fie de față, măcar că el a adunat cele 140.000 cor. din cari s'a zidit biserica.

Duminecă Hlinka a sosit la Praga, unde cehii l-au primit cu aceeași iubire ca la Brünn, cu două zile mai înainte. Hlinka a ținut, la societatea »Sofia«, o vorbire mai lungă despre suferințele slovacilor, arătând fărădelegile stăpânirii ungurești și cruzimile dela Cernova. S'au adunat îndată 1600 cor. pentru orfanii dela Cernova. Orașele cehe s'au obligat de altfel toate să crească ele pe orfani, trimițându-i la școală și dându-i la meserii.

Zilele trecute dr. Lucaciu a stat de vorbă în dietă cu Ugron. Fruntașul secuiului a recunoscut, că avem cuvânt să ne plângem pentru că legile cari ne-ar ocroti întrucâtva sunt nesocotite de stăpânirea ungurească. Rîde însă toată românimea de Ugron, care a făgăduit că el va cere cinstirea acestor legi, dar întâi noi românii să-i ajutăm pe unguri a storce dela Viena — armată ungurească.

Cine nu vede, că asta ar fi să mai dăm o armă în mâinile kossuthiștilor, cari și altfel pun jugul pe grumazii noștri?!

În România s'au adunat Luni la sfat fruntașii țării pentru a întocmi proiectul de lege menit să ridice starea țărănilor, așa că pe când se deschid corpurile legiuitoare (Camera și Senatul), la 15 Novembrie planul să fie gata și cel mult până la Crăciun să i-se facă neamului românesc acest dar.

Doamne ajută!

În comisie sunt următorii fruntași ai țării:

Din partea Camerei dnii: Constantin Alexiu, C. Alimănișteanu, Victor Antonescu, Const. Brătianu, Vintilă Brătianu, C. Brâncoveanu, I. Bianu, P. P. Carp, C. Cociaș, Em. Culoglu, Al. Djuvara, I. G. Duca, S. Drăghicescu, C. Gârlișteanu, Graur, Take Ionescu, C. Iarca, Al. Iliescu, Jean Lahovari, N. Mateiu, Em. G. Morțun, M. Moisescu, N. I. Pop, Poenaru-Bordă, C. Poroineanu, I. Procopiu, dr. Radovici, C. Stoicescu, Ștefan C. Ioan, Dincă Schileru, Const. Stere, D. Ursu, N. Enășescu.

Din partea Senatului dnii: Stroe Beloescu, Aristide Bontas, M. Purileanu, G. Cantacuzino, Ath. Cătuneanu, Al. Constantinescu, Matei Corbescu, C. Disescu, Th. Dornescu, Al. Enacovici, Dem. I. Ghica, Teodor Ioan, Const. Leonida, Const. Nacu, Const. Olănescu, dr. Petrini Paul, J. Pilat, Alex. Plagino, J. Pleșea, Gr. Procopiu, Dem. Protopopescu, Valerian Urseanu și Basile Vasiliu.

Alegerile în comitat.

Din Șicula. Cu durere vă aduc la cunoștință, că partidul nostru național a căzut. Dar de data asta nu trebuie și n'avem drept să învinuim poporul nostru, care s'a purtat destul de bine, afară de câțiva nevoiași, cari încă nu știu de capul lor, ci îi duc alții de nas ca pe urși. De data asta am căzut din cauza slujbașilor, cari în frunte cu protopretorele dela începutul alegerii ne-au nedreptățit, astfel văzând ei că nu-i nădejde de izbândă pentru ei, pentru că mulțimea voturilor era pe partea noastră, au gândit una bună, și anume: au numit bărbați de încredere pe toți, dintre oamenii dlui fibirău. Când a vrut dl dr. Teodor Burdan să intre în sala de alegere și să protesteze în contra acelei fărădelegi și să ceară ca și dintre ai noștri să fie aleși bărbați de încredere, i au scos afară, nici cel puțin de față n'a voit să lase pe nimenea dintre ai noștri, atunci au telegrafiat ai noștri la vice-comitele, dar tot înzadar că și aici s'a mai întărit proverbul românilor cel atât de mult obișnuit, »Corb la corb nu scoate ochii«.

La șapte ore sara abia s'au numărat voturile și ce credeți că ne-au numărat nouă mai multe?! Doamne ferit-ai, am fost foarte surprinși văzând că pe partea lor a numărat președintele peste treisute de ședule, și pe a noastră cu candidații noștri abia a trecut cu numărul peste una sută, dar de unde au strigat românii?! bine știind cum am stat înainte și în decursul alegerii, protestăm! apelăm! Acestea cuvinte au umplut sala de alegere din partea românilor. Astfel, au avut românii din comunele de lângă Boroșineu o zi de înfrângere rușinoasă din partea celor ce sunt chemați să păzească legea.

Frați români! Vedeți dar cum și-au bătut joc de noi o mână de oameni cum sunt și cei din leneu, nu ne-au lăsat nici să fim de față să vedem cum și cu cine votează ai noștri, au făcut aceasta numai pentru ca să poată scoate aleși pe candidații lor, bine știind că ai lor se duc în fața fișpanului la adunări și cum acela li-e tată îi votează fiecă lege, fiecă dare, fiecă cuvânt al lui e sfânt pentru ei.

Pentru aceea e dureros că am căzut la alegerea aceasta că în locul alor noștri au devenit aleși chiar dintre aceia ce au votat pe noi furătura Krivány, și pentru aceea e mai primejdios pentru noi, că acei oameni nu ne cunosc durerile, nu ne ascultă plângerile.

Mai departe amintesc cu părere de rău, că a mai contribuit la căderea noastră și neînțelegerea, pentru că românii din Gurba au șters pe economul Halmăjan din țiduli și au pus pe birău în locul lui, zicând: că nu pot ei lăsa pe capul cercului, iar inoanii au fost și mai buni, ei au șters din țiduli pe Teodor Cismaș din Gurba, și au pus pe oficiant de bancă Crișan în locul lui, zicând că și acesta-i român, dar se înțelege e român numai după nume, dar după păreri e cu totul al dlui fibirău și al celor dela banca jidano-maghiară, aci iar se poate explica adevărul acela, că unde nu se înțelege doi sau unde se ceartă doi câștigă al 3-lea, văzând dar contrarii noștri ce prostie s'au sălășluit între noi, și falsificând ai noștri așa țidulele au cugetat voi nu meritați izbândă! Las! că vă învățăm noi minte și ne-au învățat.

Șicula.

A. Borcuțu-Cercel.

Cum se discută în parlamentul ungar.

Dăm un epizod din ședința de Luni a camerei ungare, după »Budapesti Hirlap«, vrednic de înregistrat.

Lengyel Zoltán: Nu voi obstrua cvota, cel puțin să văd cine o va vota. (Sgomot mare).

Benedek János: Aș dori să văd legea, pe care n'o votează ei. (Sgomot).

Ugron Gábor: Protestez.

Benedek János: N'am nimic cu d ta.

Ugron Gábor: Taci, că te apuc de ureche!

Benedek János: Bădărănie de cap de cal. Mai vechiu săcuiu sunt eu, decât dl Ugron.

Lengyel Zoltán: Anunță înainte, că la viitoarea alegere nu se va împăca cu patrușioptiști. (Sgomot).

Markos Gyula: Grandomanie!

Lengyel Zoltán: Cum? Eu sunt om modest. (Ilaritate). Înșiră excepțiunile în contra compromisului.

Éber Antal: Le-a spus acestea Polónyi!

Lengyel Zoltán: N'am nimica cu el.

Éber Antal: E doară aliatul d tale.

Szász József: Asta e bănuială!

Lengyel Zoltán: Din conversiunea blocului țara nu va aveă nici un profit.

Éber Antal: Nici umbră de idee n'ai despre întreaga chestie.

Lengyel Zoltán: Când Apponyi a intrat în partidul independist, a plâns de bucurie.

Kelemen Samu: Nu plânge, nu plânge, Lengyel Zoltán! (Ilaritate).

Din România.

Alegere. Duminecă s'a făcut alegerea noului decan al baroului avocaților din Capitală.

Au candidat d-nii M. Antonescu, fostul decan și Const. Disescu.

După o luptă foarte încordată, a fost proclamat ales dl Const. Disescu cu 199 voturi. Dl Antonescu a obținut 193 voturi.

Consiliul de disciplină nu s'a putut alege, de oarece s'a proclamat balotagiul.

S'au prezentat 4 liste pentru consiliu de disciplină. Alegerea balotagiului se va face Dumineca viitoare.

Statuie. Solemnitatea desvălirii statuei ridicată în amintirea lui Lascar Catargiu, va aveă loc Duminecă, 28 Octombrie 1907, la orele 10 dimineața.

Comitetul, care a luat inițiativa ridicării acestei statui, publică, în fruntea ziarului »Conservatorul«, o notă, prin care invită la solemnitatea desvălirii, pe toți acei cari ar dori să ia parte.

Comisia parlamentară. Comisiunea parlamentară aleasă de corpurile legiuitoare pentru studierea reformelor alcătuite de guvern în chestia agrară, și-a început lucrările Luni dimineața la orele 10, în localul ministeriului de interne.

Cel dintâi a luat cuvântul dl președinte al consiliului, Dim. Sturdza, care a făcut o expunere a situației grele în care se află țara, în urma evenimentelor de astă primăvară.

Dsa a făcut apel la patriotismul tuturor, fără de care nu se poate aduce la îndeplinire opera de reformă.

Cuvântarea dlui președinte al consiliului a fost acoperită cu aplauze.

Din partea opoziției conservatoare a luat cuvântul dl C. Dissescu, senator, care a declarat, că va lua parte la lucrările comisiunei, căci în privința aceasta are de îndeplinit un angajament personal.

Dsa va căută să contribuie, pe cât îi va sta în putință, la desăvârșirea operei de reformă.

A luat apoi cuvântul dl Ioan I. C. Brătianu, ministru de externe. Dsa a expus comisiunei economia proiectului de lege asupra tocmelilor agricole, — cel dintâi proiect ce va fi studiat de comisie.

Dl ministru de interne, a făcut apoi un călduros apel la proprietari, rugându-i să dea dovezi

că au înălțimea de vederi și spiritul de abnegațiune pe cari le cere situația dificilă a țării.

DI Senator Matei Corbescu a arătat cu o elocință convingătoare, că proiectul de lege al tocnelilor a fost alcătuit într'un spirit larg, cuprinzând soluții potrivite, pentru ca buna înțelegere și armonia să se restabilească între proprietari și țărani. D-sa a stăruit îndeosebi asupra necesității de a se înființa izlazuri comunale.

Comisiunea s'a constituit sub prezidenția dlui președinte al consiliului, Dimitrie Sturdza.

Membrii comisiunii s'au adunat a doua oară Marți la orele 9 a. m. și au lucrat până la 11, când miniștrii au plecat la Mitropolie unde s'a oficiat un parastas pentru răposatul principe de Wied.

Marți s'au distribuit următoarele proiecte: Asociațiunile țărănești, arendarea moșiilor, judecătorile de ocoale și monopolul crâșmelor la sate.

S'a început apoi discuția asupra tocnelilor agricole.

DI N. T. Popp dela Craiova a combătut.

DI Sturdza a intervenit căutând să liniștească pe dl Popp.

DI I. Brătianu a răspuns cu oarecare energie susținând că proprietarii trebuie să facă sacrificii pentru ridicarea țărâniei din mizerie.

DI dr. Radovici s'a declarat contra fixării unui maximum de învoeli și minimum de salariu.

DI I. Brătianu i-a dat câteva explicațiuni.

Parastasul dela mitropolie. Marți la orele 11 dimineața s'a oficiat la mitropolie un parastas pentru odihna sufletului principelui Wilhelm de Wied.

Oficierea parastasului s'a făcut de către ambii mitropoliți, azistați de întregul sinod.

Casa regală și princiară n'au luat parte, nefiind în Capitală.

Au luat parte:

D-nii miniștri Sturdza, Averescu, Anton Carp, Brătianu, Haret și Morșun.

Generalii Mavrocordat, Gheorgiu, Hiotu, Ionescu, Robescu, colonel Grațoski, Costescu, Baranga, adjutant regal, Baranga, comandantul regimentului 2 roșiori, Brașoveanu, Papilian, Ionescu, maior Teodorescu, Strătescu, Grigoriu, Borcea, Demetriad, Stehăianu, colonel dr. Grozeanu, Coandă, directorul serviciului maritim, d-nii Cerkez, directorul postelor și telegrafelor, Kalinderu, colonelul Tănăsescu, colonel Văleanu, Vintilă Brătianu, primarul Capitalei, Elie Radu, prefect de Ilfov, Dorobanțu, Ferichide, Aurelian, procuror Ștefănescu, Gîrboviceanu, prefectul poliției Petrescu, maior Brătianu, inspector Oprescu și câteva d-ne, între cari d-na Delavrancea, d-ra Miller etc.

Deasemenea tot Marți s'a oficiat un parastas la toate bisericile catedrale din țară, în prezența autorităților civile și militare.

Asociațiile țărănești. Sp. Haret, ministrul construcțiunii publice, a trimis tuturor revizorilor școlari din țară, o însemnată circulară în chestia propagandei pentru înființarea asociațiilor cooperative țărănești. După ce arată însemnătatea acestor opere, circulara reamintește rezultatele frumoase dobândite prin crearea băncilor populare.

Acum că instituția băncilor populare este întemeiată pe baze solide, trebuie să se meargă mai departe cu crearea celorlalte instituții agricole, cari pot foarte lesne izvori din tulpina celei înființate. Bani băncilor populare să nu servească numai pentru înlăturarea primei cauze ce le-a dat naștere (izgonirea cametei de prin sate), ci și pentru satisfacerea tuturor trebuințelor agricole, potrivit cerințelor moderne ale cultivării pământului.

Un dușman al țărâniei.

Dușmanul cel mai mare al bieților plugari sunt — frigurile. Mai ales cele malarice, *de baltă*, cum li-se zice în graiul popular.

În România, ca și la noi, frigurile aceste nenorocesc o mulțime de sate. Acolo însă guvernul caută să vindece răul. La noi nu-și bate nimeni capul cu de alde astea.

Privitor la grija guvernului român, aflăm cele de mai la vale.

În zona Obileștii Noi, Ulmeni din județul Ilfov s'a urmat în lunile Iunie și Iulie o campanie antimalarică, asupra căreia dl dr. S. Irimescu însărcinat cu conducerea campaniei adresează un interesant raport dlui director al serviciului sanitar, în așteptare de a redacta un raport general asupra campaniei antimalarice din 1907.

Malaria — sau frigurile de baltă, cum se zice pe la noi — se știe că sunt cumplite, răspândite mai cu seamă în Italia: în special în jurul Romei, din vremurile cele mai vechi. Frigurile acestea slăbesc organismul, provoacă o stare de lăncezeală, care a contribuit ca Roma să fie numită de poet »la cita dolente«, decolorează țesăturile și an ca sorginte descompunerea materiilor vegetale în apele stătătoare, cari astfel degajează miazme.

Este un tablou în muzeul Luxemburg — Malaria de Hebert — în care pictorul zugrăvește în chip emoționant, cu o nespasă tristețe, fuga, într'o barcă pe mlaștinile pontine, a unei familii afinse de malarie. O femeie, cu un copil în brațe, cu clasicele cearcane vinete, pe cari le provocă paludismul pe sub ochi, și alte ființe consternate plutesc de-alungul mlaștinilor sub un cer de vapori plini de miazme. E întreg flagelul malariei pe această pânză.

La noi țărâni din părțile miăștinoase cu deosebire sunt cumpliți slăbiți și decimați de această epidemie. Chininizarea e singurul leac împotriva ei și drul Irimescu, care a condus, se vede, cu o adevărată pasiune științifică, atât în Ilfov cât și în Vlașca și Teleorman o campanie anti-malarică, după ce arată felul cum trebuie aplicată și controlată chininizarea, pune în relief faptul că pe când la locuitorii, cari n'au fost supuși la profilaxie s'a ivit în Iunie 251 și în Iulie 147 cazuri de paludism, la cei supuși la profilaxie totalul cazurilor a fost numai de 18, iar dintre cei 633 supuși la tratamentul chininizării n'au recidivat decât 4. Tabelele statistice cuprinse în raportul dlui dr. Irimescu sunt foarte interesante și concludente în această privință.

Potocsnyák.

Potocsnyák, îndrăznețul deputat croat, urmează să le dea de lucru deputaților unguri. Pentru vorbirea sa plină de curaj, în care le-a spus strașnic ungușilor buchile, comisia de imunitate a dietei osândise pe Potocsnyák să-și ceară iertare.

El a trimis însă președintelui dietei o scrisoare, în care a spus că nu va cere iertare, deoarece n'a spus decât adevărul și dacă adevărul supără pe unguri, asta-i treaba lor. El nu se umilește, nici de vorbă nu stă cu ei, cu atât mai puțin se simte îndemnat să ceară iertare.

Scrisoarea aceasta era deasemeni scrisă așa fel, că partidele ungurești au sărit ca mușcate de șarpe. Au trimis deci și scrisoarea la comisia de imunitate, ca pe temeiul cuprinsului ei să judece asupra lui Potocsnyák.

Comisia a chemat în fața ei și pe Potocsnyák, dar acesta nu s'a dus, ci printr'o scrisoare a dăscălit zdravăn și comisia. În-

tâiu de toate a spus, că el nu este alesul ungușilor, ci trimisul croaților. Asupra purtării sale numai croații au drept să se rostească. Dieta maghiară nu poate avea asupra sa nici o putere, nu se supune ei, nici îi pasă de ce-o hotără.

Pe azi comisia de imunitate e așteptată să-și depună raportul. Ziarele scriu că va cere ca Potocsnyák pentru purtarea sa să fie oprit pe 30 zile a intra în dieta ungară!

Mare pagubă, — va zice Potocsnyák, cărui puțin îi pasă de ce face strânsura de sub cupola aurită.

Lupta în comitate.

»Rev. Bistriței« publică un comunicat al vice-comitetului din acel comitat asupra alegerilor congregaționale.

Alegerea de membri în congregația comitatului Bistrița Năsăud se va face Luni în 11 Noembrie n. 1907. La alegere ajung membri aleși în anul 1901, al căror mandat de 6 ani a expirat.

În cercul Sângeorzului vin sub alegere membrii Gerasim Domide, protopop în Bistrița, Simeon Monda, protopresbiter în retr. din Bistricioara, Paul Beșa, cooperator din Borgoprund, Ioan Issip, director de bancă, Eliseu Dan, preot în Borgosuseni, Zaharie Bulbuc, preot în Măgura și dr. Ioan Malaiu, avocat în Rodna și a lui Const. Popu fost preot în Feldru, care a murit, 8 membri.

În cercul Năsăudului: Alexandru Halița, profesor, Földváry Mihály, Iosif Lucchi, major i. p., Michael Wolf, Alexandru Pălăgeș, notar, Anton Precup, preot, Macedon Linul, învățător, iar vacante au ajuns locurile membrilor Gr. Plețosu, dr. Simeon Popu, dr. Dionisiu Logiru, luați în lista viriliștilor, și a lui Nicolae Rusu, care abzis, 11 membri;

În cercul Șieului: Ioan Mărginean căpitan în p., dr. Alexandru Pop, medic, Joh. Dienesch, preot, Simeon Tanco preot, Ioan Bârsan preot, Vasile Bălan preot, 6 membri.

În cercul Sângeorzului sub prezidiul dlui Ioan Issip, fiind substituit dl Pamfil Grașini, aleg următoarele 21 comune: Borgorus, Borgomijloceni, Borgojoseni, Feldru, Borgosuseni, Borgoprund, Borgotiha, Borgobistrița, Borgomureșeni, Coșna, Cărlibaba, Șanț, Rodna, Maieru, Ilva mare, Măgura, Sângeorzul-rom., Sâmbiosif, Leșu, Ilva mică și Nepos. Localul de alegere e casa comunală din Sângeorz.

În cercul Năsăudului sub prezidiul dlui Ioan Gheție, fiind substituit dl dr. Alexiu Davidu, aleg următoarele 24 comune: Năsăud, Rebrisoara, Parva, Rebra, Salva, Hordou, Bichigiu, Telciu, Romuli, Mocod, Mititei, Runc, Zagra, Poieni, Suplai, Găureni, Lușca, Entradam, Prislop, Capan, Tăure, Nimigea-rom., Nimigea-ung. și Mintiu. Localul de alegere e casa comunală din Năsăud.

În cercul Șieului sub prezidiul dlui Ioan Popu, fiind substituit dl Ioan Vasilichi, aleg următoarele comune: Caila, Brașfalău de jos, Brașfalău de sus, Orhei, Cușma, Neț, Galaț, Herina, Serețel, Bungardul-săsesc, Șomfalău, Ardan, Rușior, Sebiș, Bârla, Friș, Buduș, Șimotelnic, Șieu, Șirling, Șoi-muș, Monor, Burdaci-rom., Ragla, Șieuț, Bileag, Sântioana, Nușfalău și Gledin. Localul de alegere e casa comunală din Șieu.

Votarea se face prin țidule de volare, pe care se scriu atâtea nume câți membri se aleg, țidulele se pun în persoană în urna de votare.

Votarea se începe la 9 ore dimineața, și ține până la 4 ore după amiază.

Înainte de de-
jun. dacă beai
un jumătate de
poc al de apă
amară o o o

Igmândi

alui **Schmidthauer,**

stomacul și gura îl aduce în ordine în decurs de 2-3 ore.

bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei sticle mici 30 fil., mari 50 fil.; să nu se

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac, intestine și de sânge, tot așa în contra îngrășării, contra trohnei, respirării grele, gâlbinare, umflarea ficatului și fierii, diabetă, vână de aur, podagră, reuină și multe boale interne. Comandă se pot face la Schmidthauer Lajos, farmacist în Komárom. Se poate căpăta în fiecare farmacie mai confunde cu lă apă amară.

Ultime informațiuni.

Din Dietă.

— Prin telefon. —

Budapesta, 6 Noembrie. În ședința de azi a vorbit dl dr. Stefan Petrovici, aproape două ore întregi. El s'a ridicat cu putere în contra politicii partidelor maghiare, cari zi de zi devin tot mai dușmănoase față de români și a biciuit cu asprime îndeosebi fărădelegile cele săvârșesc slujbașii stăpânirii.

În numele partidului național român respinge proiectul de indemnizare. Românii nu vor vota nimic guvernului.

Praga, 5 Noembrie. Preotul slovac, prigonit pe guvernul maghiar, a ținut ieri la societatea socoliștilor (gimnastici) o conferință, la care au luat parte toți fruntașii cehi. A fost ascultat ca un apostol și când a vorbit despre cele ce au de îndurat slovacii, cuvintele cele mai aspre s'au strigat împotriva ungarilor.

După adunare studenții universitari au desprins caii dela trăsura lui Hlinka și l-au dus ei pe sus, în triumf, până acasă.

Un cuvânt

cătră membrii »Reuniunii române de agricultură în comitatul Sibiiu«.

Între așezămintele noastre, întemeiate cu scop de a promova bunăstarea populației muncitoare, se numără și »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu«. Întemeiată la 1888, ea chiar dela înființare a dezvoltat o activitate rodnică și binefăcătoare ca puține alte așezămintele ale noastre. De roadele muncii ei numai aceia n'au beneficiat, cari nu i s'au adresat. Acestei Reuniuni i-se revine vrednicia de a fi deprins pe economul nostru la cultura mai rațională a pământului și la folosirea uneltelor economice. Ea l-a împrietenit cu cultura nutrețurilor măestruite, împărțind în mod gratuit an de an, sute și sute de chilogramme de sămânță de trifoiu, napi, lufernă, etc. Ea l-a deprins cu cultura mai în mare a pomilor, aranjând expoziții de poame, împreună cu împărțire de premii în bani; ținând prelegeri și cursuri de pomărit și împărțind an de an mii și mii de pomi pădureți și de altoi și punând în vânzare altoi cu preț redus. Ea a contribuit la nobilitarea rasei de vite, ținând expoziții de vite de prăsilă anuale, împreună cu împărțire de premii în bani; ea a dăruit și dăruiește an de an câte o vițea de soiul ales și alte animale de prăsilă și da împrumuturi ieftine pentru cumpărarea de asemenea animale. Ea a contribuit și contribuie la ridicarea stărilor morale și materiale a populației, prin întemeierea de însoțiri de credit sătești și de tovărășii agricole. Prin aranjarea expozițiilor de copii contribuie la îmbunătățirea stărilor igienice și la desăvârșirea condițiilor de trai ale populației. Ea lucrează la conservarea, răspândirea și perfecționarea industriei de casă (lucrul de mână femeiesc), aranjând expoziții din branșa aceasta, alcătuind albumuri, făcând colecțiuni de păpuși costumate după ținuturi și localități etc.

Prin publicațiunile sale ziaristice, Reuniunea stă în serviciul obștei noastre, iar prin edarea cărților din biblioteca Reuniunii, dă în mâna popoului povătuitorul potrivit la ținerea vitelor, la cultura trifoiului, a pomilor, a viilor, la cultura albinelor etc. Prin conferirea de premii la descrierea monografiilor comunelor noastre, contribuie la cunoașterea istoricului și a stărilor din comune etc.

Dacă este vre-un ram agricol, pe care Reuniunea noastră să nu-l fi îmbrățișat cu căldura recerută, aceasta este a se atribui singur insuficienței mijloacelor bănești, căci bunăvoința, însuflețirea și simțul de jertfire la cârmăcii ei nu lipsesc. Dovadă împrejurarea, că ei an de an cutrieră satele în lungul și latul comitatului, aci la întruniri agricole, aci la expoziții, la plantări de pomi, la cursuri de altoit pomi etc.

În asemenea împrejurări ne adresăm către membrii noștri cu acea respectuoasă și frățescă rugămintă să binevoiască a nu ne lipsi nici pe viitor de sprijinul valoros și îndeosebi să iee la cunoștință, că cu scop de economizare și de mai multă ușurință ne-am adresat către oficiile noastre primpretoriale respective către primăriile noastre comunale cu rugărea să binevoiască a încasa prin organele ce le stau la dispoziție, taxele pro 1907 dela membri și să binevoiască a răscumpăra acele cvitanțe.

În fine ne permitem a ne adresă către preoțimea, învățătorimea, către notarii, primarii și ceialalți fruntași ai noștri, cari încă nu sunt membri, să binevoiască a se înrolă în șirurile noastre, căci prin aceasta, pe lângă că vor beneficia de roadele Reuniunii, dar și sprijinesc o cauză din cele mai arzătoare ale noastre a tuturor.

Sibiiu, 1 Noembrie n. 1907.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului«.

Pantaleon Lucașu,
prezident.

Vic. Tordășianu,
secretar

NOUȚĂȚI.

ARAD, 6 Noembrie n. 1907.

— **Starea sanitară a M. Sale împăratului.** Din Viena se vestește că simptomele catarale au dispărut cu totul; M. Sa mai tușește puțin; dar de altcum se simte bine de tot. Din cauza frigului însă, nu poate părăsi odaia.

— **Cazul de inunitate al deputatului Vaida se va discuta azi în comisiunea de imunitate.** Se afirmă, că se va constata violarea imunității lui Vaida.

— **Păcatul tot păcat naște.** Dând seamă despre venirea celor opt fruntași din Lipova (dr. A. Halic, dr. Al. Marta, dr. Misici, Tuducescu, Antonovici, Marienescu, Ioța și Popovici), cari în numele credincioșilor de acolo au rugat pe P. S. S. Episcopul Aradului să suspendeze îndată pe protopopul V. Hamsea, învinuit că a împușcat (din nebagare de seamă) pe dna Putici, — »Aradi Közlöny« scrie:

»Protopopul Voicu Hamsea este fratele lui Augustin Hamsea, arhimandrit și stariț al mănăstirii H. Bodrog, care în mai multe rânduri a fost candidat de episcop la Arad. Pe atunci protopopul a lucrat din reșpuleri pentru izbânda fratelui său. Mișcarea pornită pentru suspendarea sa mulți o atribuie dușmăniilor ce s'au produs și s'au arătat cu prilejul acelor alegeri. Una din pricinile dușmăniei ce i-se arată poate să fie și faptul că V. Hamsea nu se ține de naționalității extreme, ci în cauze politice a făcut parte dintre moderați. Și cu prilejul alegerii de membrii la congregația comitatului el a fost împotriva naționalistilor și câtă vreme a luptat contra lor ei nici nu s'au putut alege. Acum, că Hamsea s'a retras de pe teren, în urma întâmplării nenorocite, naționalității intră în acțiune iară la Lipova și vor să țină și adunare de candidare, care însă din cauză de neparticipare, n'a reușit«.

Din capul locului am înțeles și am tratat chestia asta numai din punct de vedere bisericesc și moral. Am fost și suntem cu toată rezerva și am publicat până și apărarea ce dl dr. Cioban

a scris în interesul socrului său, peste care a dat o astfel de năpastă.

Cine astfel înțelege să apere pe protopopul Lipovei, cum îl apără în »Aradi Közlöny« punând chestia sub mantaua lupfelor episcopiești și comitatense, pentru a stoarce iertare celui ucigaș, face un rău serviciu cauzei. Au uitat apoi domnii aceștia, că dl dr. A. Halic, capul delegațiunii, care a fost Luni la P. S. S. Episcopul să ceară suspendarea dlui V. Hamsea, a fost cel mai înfocat aderent pentru alegerea de episcop a arhimandritului Hamsea și prieten al dlui protopop Hamsea?

Nu ne-am oprit din principiu, asupra omorului din Lipova, să nu ni-se poate zice că din supărare ori Dumnezeu știe din ce pricini, agravăm situația. Când vedem însă la ce mijloace politice se recurge, nu putem trece înainte.

Se poate ca astfel ceice se conduc în toate de politică, să caute a-l scăpa la tribunal pe dl Hamsea, arătând că e nevoie de el în Lipova, să pună frâu naționalistilor. În biserică nu îngăduim să între însă politică și vom pune frâu celor, cari vor să îngenunchieze morala și biserică pentru a slugi politica!

— **Discuția asupra proiectului de indemnitate, precum afirmă ziarul din Budapesta, se va termina săptămâna aceasta.**

— **Minciuni patriotice.** O parte dintre slovacii din Cernova au fost aduși la spitalul »Rokus« din Budapesta. Ziariștii maghiari au grăbit să i vadă. Au vorbit între alții și cu unul, numit Kucsera Subik András, al cărui braț este zdrobit de gionțul jandarmilor.

Ziarele maghiare îndrăznesc să tipărească minciuna gogoneață, ci că Kucsera ar fi laudat pe jandarmii de omenie, căci au împușcat nu în grămadă, ci unde oamenii erau mai respirați! Noroc că hârția nu poate roși de rușine!

De aceea au căzut 13 morți și sunt vre o 50 răniți fiindcă jandarmii n'au împușcat în grămadă?!

— **Vorbirile croate de astădată nu sunt luate în ziarul dietei.** Referitor la chestia aceasta »Uz Ujság« are următorul răvaș:

Pentru Dumnezeu, domnilor croați, să nu credeți, că vorbirile dvoastră croate nu sunt etenizate în ziarul Casei, pentru că ziarul camerei maghiare n'ar suferi pe filele sale limba croată. Nici vorbă că suveranitatea națională s'ar împărtași de o apărare atât de energică și dreaptă. Numai de alăta e vorba, că e mare diurn diurnul de 40 cor. și Justh Gyula vrea să ajungă mai ieftin la stenografi croați. Cu explicarea aceasta pot fi liniștiți și croații, nici patrioții coaliționiști nu trebuie să recurgă la alt sistem, căci acest tempo se potrivește cu sistemul lor: când trebuie să ia apărarea demnității naționale, atunci fac chestie de bani și când ar trebui să serviască puncte de vedere financiare, ca la compromis, atunci obțin triumfuri de drept public.

— **Reforma de organizare a juzilor și procurorilor.** În ședința de ieri a camerei ministrul justiției a prezentat un proiect despre reforma organizării judecătorilor și procurorilor, cu privire la ameliorarea salarelor.

— **Compromisul în comisiunea financiară.** Ieri după prânz comisiunea financiară a terminat cu discuțiunea compromisului. Partidul independist a fost peste măsură de agitat, auzind, că unii membri ai partidului poporal și constituțional pretind, ca urcarea cvotei și compromisul să se facă chestie de partid pentru toate trei partidele coaliției. Mai târziu însă par-

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

tidul poporal a declarat, că votează cvota și compromisul chiar și în contra convingerii, numai ca să nu distrugă coaliția.

— **Apropiere?** Mai zilele trecute dl avocat E. Babeș din Budapesta s'a apucat să măsoare marea cu degetul: să deschidă adică vorba cu un magnat asupra chipului cum s'ar putea face pace între unguri și români. Chestie grea, pe care nu știu s'o apuce nici bărbați vechi în ale politice. Cu atât mai greu i-ar fi să-i dea de capăt dl Babeș, care până acum n'a făcut de loc politică.

Am mai arătat, pe scurt, că mai ales acum, când jandarmii împușcă cu grămadă, nu e vreme potrivită a vorbi de înțelegere între români și unguri. Am dat, în privința asta, articolul dlui Jancsó, care drept preț al înțelegerii ne cere — capul!

Mai dăm azi o dovadă.

»Az Ujság«, care a scris mai pe larg asupra acestei afaceri, în numărul său de azi scrie:

»Intr'adevăr, e vremea, ca pentru potolirea mișcării naționaliste care s'a inveninat rău, să-și ridice cuvântul atât episcopatul ortodox cât și cel unit. În cele din urmă ar fi datori să facă asta, atât ca episcopi, cât și ca membrii în casa magnaților.

Iar când ne gândim, că dintre românii din patrie, atât gr. or. cât și gr. catolicii sunt de ritul grecesc, apoi ori cât de puțină pricepere am avea pentru afacerile bisericesti, trebuie să recunoaștem și noi ungurii, că cheia rezolvării chestiei naționalităților este terenul bisericesc, și anume, nu numai pentru că cele mai multe școli naționale sunt în mâinile confesiunilor, ci mai ales pentru că în pervazul ritului grecesc, din cauza caracterului național al acestuia, ne mai amintind apărarea de rassă, biserica are putere de asimilare mai mare decât școala.

Prin urmare, stăpânirea să pună mâna și pe biserică!

Cu astfel de oameni vrea dl Babeș să se înțeleagă?

— **Victimele cutremurului din Calabria.** Numărul victimelor cutremurului de pământ din Calabria s'au stabilit în mod oficial. La Ferruzano au fost 175 morți, dintre cari 118 au fost scoși de sub dărâmturi. Mai sunt 50 răniți, dintre cari 30 grav. Pe lângă aceștia mai sunt 11 morți și 31 răniți în alte localități.

— **Profesori americani la universitatea din Berlin.** Profesorii universitari americani Havley și Schefield și-au început Joi prelegerile la universitatea din Berlin. Acești profesori au fost trimiși la universitatea din Berlin, de către președintele Roosevelt, în locul celor doi profesori germani trimiși de împăratul Wilhelm în America. La deschiderea cursurilor acestor profesori a asistat și prințul moștenitor reprezentând pe împăratul Wilhelm, corpul diplomatic din Berlin, funcționari superiori ai statului, toți profesorii universitari și studenții.

— **Budgetul Austriei pe anul 1908** este ficsat cu următoarele cifre: *cheltuieli* 2133 milioane 823 mii 108 cor., și *venite*: 2135 milioane 771 mii 746 cor. Rezultă așadar un *excedent de 1 milion 951 mii 638 cor.* Ungaria abia a putut proiecta un excedent bugetar de 20 mii coroane.

— **Cu ață albă.** »Aradi Közlöny« de azi dă știre lumei ungurești, că românii primejdioși ca dr. Marta și dr. Misici din Lipova s'au pus pe lucru: țin adunări când ici, când colo și vor să pună la cale o luptă pentru ca să aleagă la comitat — români. »Naționaliștii de aceea fac încercarea asta, pentru că cel care i-ar putea împedeca, protopopul Voicu Hamsea, de când cu întâm-

plarea nenorocită din urmă, s'a retras cu desăvârșire din viața publică.

Notița aceasta își are și ea isvorul în crezul celor cari socot că arătând ce maghiaron mare este — V. Hamsea, pot înșela și dreptatea și biserica: una să închidă-ochii, cealaltă să tacă!

— **Li-se năzare.** Ca să-i sperie pe unguri, ziarele maghiare aduc știrea pe care o pot crede numai proștii, că Hlinka de aceea umblă prin orașele cehe, să organizeze o năvălire cu armele asupra Ungariei: Deja s'ar fi trimis arme slovacilor și Hlinka va veni curând să — înceapă lupta.

Da, va veni, săracul, să stea doi ani în temniță! Căci la atâta l-a osândit tribunalul din Rozsahegy.

— **Bancnote noi de 20 coroane.** Marea bancă austro-ungară se ocupă acum cu exmiterea noilor bancnote de 20 coroane. S'a dovedit de inevitabilă această nouă emisiune, din cauza marilor falsificări. Sistarea bancnotelor vechi de 20 de coroane se va începe la 1 Maiu 1908 și tot atunci se vor pune în circulație cele noi. Forma exterioară a bancnotelor e deja stabilită. Bancnotele noi de 20 de coroane se vor imprimă pe hârtie mai groasă, ca a celor de până acum, iar formatul va fi cu ceva mai mic. În locul coloarei roșii de acum se va imprimă culoarea lila, ca a celor de 10 coroane, dar fondul nu va fi lila curat ci o combinație din albastru, verde, sur și lila, așa că bancnota pusă în lumină va schimba diferite colori. Bancnota e împărțită în două câmpuri: câmpul cel mai mare din stânga e ocupat de un cerc roz și în el se poate citi textul bancnotei, pe câmpul mai mic din dreapta se poate vedea un cap de femeie executat artistic, care e înconjurată de un cerc din linii ondulate. Desenul capului de femeie e același atât pe partea cu text austriac cât și pe cea cu text maghiar, pe când la cele de până acuma eră diferit.

— **Hymen.** Ni-se anunță cununia dșoarei Eiena I. Mănoiu din Șimon cu dl Ioan Tănăsescu învățător în Tohanul nou, ce se va celebra Duminică, în 28 Octomvrie v. (10 Noemvrie n.) 1907, la orele 11 a. m. în biserica română gr. or. din Șimon (biserica veche).

Felicitările noastre!

— **Maria Gitta și dr. Andrei Dobossy** să vor cununa în Tătărești (Réztelek) la 18 Noemvrie 1907 st. n. d. m. la 3 ore.

Sincere felicitări!

— **Ziua onomastică a exîmpăratesei Charlotte.** Se vestește din Brüssel că din incidentul zilei onomastice a nefericitei exîmpăratese, soția lui Maximilian, au cercetat o contesa de Flandra și principesa Clementina. Exîmpărateasa, care trăiește retrasă în castelul Conchont s'a bucurat mult de această atențiune. Starea fizică a Charlottei e îndestulătoare.

— **Suspendări.** A fost suspendat din oficiu vicecomitele Albei-Inferioare Szász József. Iar contra solgăbirăului din Uioara de pe Murăș, Bóte Kálmán, s'a pornit cercetare disciplinară. Cauza nemijlocită a suspendării este o arătare ce a făcut-o ministerul de agricultură și din care se vede că prețurile încassate pentru bucatele date celor amenințați de foamete din comitatul Albei-Inferioare în anul 1905 nu s'au vârsat în visteria statului — eră vorbă de 80.000 cor.; ci vicecomitele Szász și cu solgăbirăul Bóte au pus banii la casa de păstrare din Uioara care stă sub conducerea lor și la care au și dispărut banii iute și degrabă, fără a se putea ști ce s'au făcut, scrie »Lupta«.

S'a mai aflat, că Szász József ținea și mai multe crișme, în cari avea oameni plățiți; dar venitul crișmelor îl lua el.

— **Plecarea vaporului »Carpathine«.** Se vestește din Fiume că vaporul de emigrare »Car-

pathine« a plecat alaltăeri după prânz spre Fiume cu 1936 de oameni mari și 333 copii, spre America.

— **Plecarea reginei mame a Spaniei.** Se vestește din Viena, că Maria Cristina, mama reginei Spaniei a plecat ieri dimineață prin Paris spre Spania. Au petrecut-o la gară arhiduceii și arhiducesele, ambasadorul Spaniei și personalul ambasadei.

— **Procesul Nassi.** Ieri s'a început în Roma pertractarea procesului de senzație al lui Nassi, fost ministru de culte. Nassi a anunțat 308 martori, cei mai mulți din cercul parlamentului, din viață politică și din cercul ziariștilor; între ei foști ministri Bacelli și Prinetti. Dintre martorii contrari au citat cam o sută. Președintele lui Nassi vestesc de pe acum, că Nassi va face descoperiri și va arăta dovezi, cari sunt urmărite cu mare interes din partea întregii Italii.

— **»Zăvodul«.** Sub acest titlu dl *Basilii Poadoabă* va scoate în toată Dumineca regulat o foaie glumeată socială pentru popor, scrisă în spirit românesc și creștinesc. Abonamentul: pe o lună 1 cor., pe 3 luni 2 cor., pe 6 luni 4 cor. În programul ce l-am primit la redacție »Zăvodul« promite a fi o foaie de petrecere pentru popor, cu mult haz, dar și un sbiciu pentru cei »mșei și lingușitori«. Numărul de probă va apărea la finea lunii Noemvrie a. c. Prenumerările să se facă la redacția »Zăvodul«, Cluj—Kolozsvár, str. Rudolf nr. 14.

— **Conspirare contra consiliului militar rusesc.** În Petersburg s'au arestat cu câteva zile înainte mai mulți funcționari din tribunalul militar. Acum vine știrea, că această deținere s'a făcut din cauză, că poliția a descoperit o conspirație contra consiliului militar. Planul conspiratorilor era, ca să arunce în aer consiliul militar, când se va întruni la ședința obișnuită.

— **Foamete în India.** Se vestește din Londra că în ținuturile de sud ale Indiei, precum și în celelalte ținuturi, cele cinci milioane de locuitori sunt amenințați de o foamete neîncunjurabilă. După rapoartele oficiale seceta din anul acesta a întrecut-o și pe cea din anul 1899. De ocamdată se iau măsuri ca să se poată vedea cel puțin animalele cu nutreț.

Din cauza foametei din anul 1899, deși guvernul englez a cheltuit 200 milioane tot au murit de foame peste un milion și jumătate de oameni.

— **Holera în Basarabia.** Epidemia de holera s'a întins cu repejune din Rusia centrală și de ost în cea de vest, ajungând în Basarabia la granițele României. La Chișinău o fată de 15 ani s'a îmbolnăvit de holera. Autoritățile rusești au luat măsuri energice pentru ca teribila epidemie să nu se întindă. Bolnava a fost izolată și serviciul sanitar a organizat barace de izolare. Populațiunea este îngrijită. În ținutul Moscovei și al Kievului epidemia a luat proporții mari.

— **Pictorul Manuel Wielandt** se exprimă astfel asupra celor unsprezece tablouri de Tizian, descoperite de dânsul în reședința regală din München:

»Nu e chestia de tablouri de atelier, ci de o serie originală de Tizian. Un original al lui Tizian din seria aceasta nu se mai găsește azi în Mantua și fără îndoială că nici n'a rămas acolo. Tablourile nu sunt pictate galben pe verde, în relief, în forma modelelor romane, ci reprezintă jumătăți de figură în mărime naturală, pe fond mai mult închis, întrebuintându-se toate scara de culori a lui Tizian. Contemporanii lui Tizian le considerau ca cele mai bune dintre câte a creat maiesirul. Dacă alții au judecat altmintrelea, aceasta s'a petrecut fiindcă nu cunoșteau originalele luate în 1627 din Mantua.

Lucrarea mea asupra tablourilor e terminată; ea nu va aduce abia acum dovadă autenticității lor, căci aceasta e adusă.

Chestiunea autenticității nu mai poate fi pusă în discuție.

— **Aduc la cunoștință, mult on. public, că am deschis biroul »888«.** Bucătărie foarte gustoasă, burgheză maghiară. *Vinuri curate proprii. Bere de curte dela prima societate maghiară pe acții, pentru bere. Un păhar 16 fileri, păhar mare 24 fileri.* Rugând părtinirea mult on. public, rămân cu stimă Répássy Pál.

— **Kerekes Pál**, împletitorie de ciorapi cu mașina, Arad, Kossuth u. 66.

— **Săpun de viorea de Parma**. Sub această numire de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se nu întrebuințeze acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Vojtek și Weisz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

Din străinătate.

Răspunsul Greciei. Guvernul elenic a răspuns la ultima notă austro-rusă sub forma unei circulare către reprezentanții săi pe lângă marile Puteri. În răspunsul său, ministrul de externe Skuzes declară că guvernul regal, plin de grijă pentru obligațiunile ce are către elementul grec din Macedonia, consideră ca o datorie de a comunica marilor Puteri considerațiunile pe care le sugerează examenul notei susnumite.

Ministrul citează mai întâi memoriul adresat reprezentanților Greciei în străinătate la 12 Sept. 1906, în care se relevă că bandele bulgare au făcut situațiunea grecilor insuportabilă și i-au forțat să adopte sistemul de apărare pentru a salva drepturile și credința lor religioasă. Această apărare aducând o însemnată schimbare în condițiunile politice ale Macedoniei, a probat în mod limpede că bulgarii căutau prin mijloace de fapt să ocupe acolo un loc preponderant. După citarea memoriului de mai sus, ministrul zice că agitațiunea din Macedonia atrăgând de mai multă vreme atențiunea Puterilor, acestea au luat hotărârea de a pune capăt turburărilor. Grecii în mai multe rânduri s'au decis să părăsească lupta, însă întotdeauna ori de câte ori acțiunea lor slăbea, se observa o reînviere a activității bandelor bulgare. Acest fapt s'a reînnoit și după remiterea notei de către cabinetele din Viena și Petersburg către statele balcanice, după cum tristele fapte dela Nissi, Rachova, Negovan, Melenkitz, Rakovo și Zeleniko probează. Prin urmare guvernul elenic crede necesar pentru pacificarea Macedoniei ca Puterile să caute mijloace eliminând însă cauzele de agitațiune.

Neutralitatea Norvegiei. Sâmbătă s'a scris în Cristiania, capitala Norvegiei un document, prin care Anglia, Germania, Franța și Rusia asigură neutralitatea Norvegiei. Așadar patru puteri mari europene au luat în apărare Norvegia, care s'a despărțit de Suedia anii trecuți. Ea se poate simți acum mai independentă pe lângă Suedia. Aceasta înseamnă deplină ei neatârnată de Suedia.

Economie.

Banca engleză se află într'o mare criză, din cauza crizei financiare din America. În zilele trecute a ridicat etalonul la 6 procente și îl va ridica din nou la 7 procente zilele acestea, dacă nu vor încurja cumva sume mari în aur. *La cererea băncii engleze, banca națională franceză s'a declarat învoită a-l pune la dispoziție 75 milioane franci în aur.* Ziarul »Times« a publicat un apel către toate băncile naționale, să grăbească în ajutorul băncii engleze.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 5 Nov. 1907.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Grâu pe Apr. 1908 (100 klg.)	25.14—25.16
Secară pe Apr.	23.54—23.56
Ovăs pe Apr.	17.04—17.06
Cucuruz pe Mai 1908	14.32—14.34

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Apr.	25.18—25.20
Secară pe Apr.	23.58—23.60
Ovăs pe Apr.	17.06—17.10
Cucuruz pe Mai 1908	14.34—14.36

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul :

Grâu	
De Tisa — — — —	22 K. 85—24 K. 50 fil
Din comitatul Albei — —	23 > 35—24 > 30 >
De Pesta — — — —	23 > 15—24 > 30 >
Bănățenesc — — — —	23 > 20—24 > — >
De Bacica — — — —	23 > 35—24 > 15 >
Săcară — — — —	22 > 05—22 > 30 >
Orzul de nutreț, cvallitatea I.	15 > 80—16 > — >
> de cvallitatea II — —	15 > 60—15 > 80 >
Ovăs > > I — —	16 > 40—16 > 20 >
> > II — —	— > — > — >
Cucuruz vechiu	— > — > — >
> nou	14 > 35—14 > 50 >

Concert, petreceri.

Universitarii români din Cluj invită la »petrecerea cu dans« ce se va aranja în sala dela »Hotel Central«, în 21 Noembrie n. 1907. Inceputul la 8 ore seara.

Venitul curat e destinat pentru masa studenților și Casina română din loc.

Ofertele marinimoase se vor cvita în publicitate și sunt a se adresa la cassariul: Remus Furdul (strada Deák Ferencz-u. 4. Român Casino, Kolozsvár). *Comitetul aranjator.*

Slăbirea fizică

o împiedecă, corpul, musculatura copiilor, o desvoaltă Emulsiunea SCOTT. Acest leac e nutremântul cel mai bun și întăritor pentru copii și va vindeca și pe copilul d-tale cum s'au vindecat

multe mii de copii

prin folosirea acestui preparat. Le dă copiilor vioiciune. Dacă copilul e bolnăvicios să i-se dea imediat

Emulsiunea SCOTT. 12

În fiecare sticlă e Emulsiune de SCOTT egal de fină și compusă din materii cu efect, în cantități egale recunoscute de lumea științifică.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Se află în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: »Viața Românească« nr. 10 anul II, 1907, de sub direcția dlui C. Stere și dr. I. Cantacuzino, cu următorul sumar :

Legenda Fungeilor (Poem dramatic). C. Stere. Socialdemocratism sau poporanism? (Cap. III). N. Gane, Mângâiere. Iorgu G. Toma, Torcătoarea, trad. de Goethe (versuri). A. Baltazar, Note asupra industriei de artă (cu 5 ilustrații). M. Sadoveanu, Fiorul. Octavian Goga, Fecunditas (versuri). Radu Rosetti, Despre chipul în care se exploatau moșiile în Moldova în epoca regulamentară și despre sporirea agriculturii în acel restimp. Constantim Botez, Iliada în românește. Gt. Vieța românească în Bucovina (școlile secundare. — Din activitatea dteiei). I. Rusu-Șirianu, Scrisori din Ardeal (Joia roșie — 140.000 demonstranți. — Partidul național și socialiștii pentru sufragiul universal. — Emigrările. — Intre alegători. — Prigoniri). G. I. Cronica Literară. (Trecutul în opera de artă — »Un sămănător de idei«). Dr. D. Călugăreanu, Cronica științifică (Alchimia modernă). I. G. Duca, Cronica externă. (O corabie care se înecă). George Ranetti, Cronici Bucureștene (Octomvrie). P. Nicanor & Co. Miscellanea.

In editura »Minervei« din București au apărut următoarele cărți, pe cari trebuie să și-le procure fiecare român :

Octavian Goga, Poezii, operă premiată de Academia Română, prețul 1 leu.

Zaharie Bârsan, Poezii, prețul 1 leu 50 bani.

M. Sadoveanu, Vremuri de bejerie, prețul 2 lei.

M. Sadoveanu, Traduceri alese, prețul 2 lei.

C. Sandu (Aldea), Cărticica plugarului, prețul 50 bani.

Poșta Redacției.

Iesvin. Trimite tot ce crezi că este de interes public.

I. Gallan, Tincova. Audiențe M. Sa nu acordă încă decât pentru miniștri. Când va fi deplin sănătos, la audiențele generale te va primi și pe dumneata.

Dlul Iosif Chirescu, Berliște. În Arad nu sunt vânători. Cere-te la Sibiu, acolo sunt.

U. P. în Nădlac. Am scris deja odată. Destul o măciucă la un car de oale. Să sperăm că se vor îndreptă și cei slabi.

Dionisie Moțiu, Sălăgeni. Ne pare și nouă rău că și-au perit caii. Lucruri de astea nu se publică. Ci datori sunt jandarmii să-i caute.

Poșta Administrației.

Nicolae Tămaș, R.-Oravița. Am primit 4 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907.

Petru Mioc, Fúzes. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Octomvrie 1906. Mai ai restanță 5 cor.

Dimitrie Sucigan, Șeitin. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Ielița Comloșan, N.-Szt.-Miklós. Am primit 6 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Costa Bogdan Baică, Oravița. Am primit 8 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Alexandru Iancu, Coașd. Ziarul de aici se expediază regulat la adresa nouă a Dv.

Iuliu Ioanovici, Inv. Numai la autorul George Bujigan, Inv. Deliblat, unde după 2—3 săptămâni se pot căpăta și legate.

Ilie Barbu, Bucovăț. D-ta ai plătit întreg abonamentul. Greșala e că D-ta n'ai cetit cu atențiune întreg avizul trimis.

Ioan Cărăbău, R.-Oravița. Am primit 6 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Traian Fira, Jertof. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Ioan Ilieș, H. Kristyor. Am primit 4 cor. ca abonament pe întreg 1907.

Romulus Biora, Gilad. Am primit 2 coroane abonament până la 1 Oct. 1907. Mai ai de plătit 1 cor. pe 1907.

George Nicola, Lalașinț. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Iuon Stana a Mitri. Șepreuş. Am primit 4 coroane ca abonament până la 1 Octomvrie 1907. Mai de plătit 1 cor. pe 1907, deoarece 1 cor. ai avut restanță și pe 1906.

Pan Simeon, Răcășdia. Am primit 6 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Mitru Curtean, Măderat. Am primit 4 coroane ca abonament până la Ianuarie 1908.

Sima Ania, Iladia. Am primit 8 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Nestor Popa, Tenke. Am primit 6 cor. ca abonament până la 15 Nov. 1907.

Avram Epure, Oravița. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Nicolae Păcurariu, Porcești. Am primit 4 cor. abonament pe 1907 întreg.

Vasilie Sirbu, Sasca-rom. Am primit 3 cor. Mai ai de plătit 2 cor. pe 1907. Pentru »Un dor neimplinit« trimite încă 75 fileri.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume!

CREMA de față REGINA

care pentru însușirea neîntrecută de înfrumșetare la expoziția din 1900 Paris a fost premiata.

CREMA REGINA curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. UN BORCAN 1.40 cor.

PUDRA REGINA se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele cunoscute până acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roză și cremă. O ȘCATULĂ 1.40 cor.

SAPUNUL CREMA REGINA e sapunul cel mai de toaletă pentru înfrumșetarea feței. O BUCATĂ 70 fileri.

De vândut în laboratorul chemical al lui

Temesváry József, apotecar ..

Szeged, Petöfi Sugar-ut

și la Török József, apotecar, Budapest, Király-u.

Haltenberger Béla,

văpsitorie de haine, curățitorie chimică și fabrică de spălat în aburi.

◆◆◆ KASSA. ◆◆◆

Se curăță sau se vâpșește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se vâpșesc într-o culoare închisă trainică.

Gulerele și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada, fără chlor.

In casuri de doliu, se vâpșesc imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât se poate de repede și punctual pe postă și în provincie.

Odăjdii bisericesti, broderiile se curăță frumos și multă îngrijire.

Prețul curent al cărnei.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că de la 1 Noemvrie, în măcelăria mea am redus prețul cărnii așa d. e.

Carne de vită îngrășată:

1 klg. de carne de vită grasă partea dinainte 52 or., klg. de carne de vită îngrășată partea dindărăt pentru supă 64 or. 1 kg. carne de tocană 56—60 or. 1 kg. de carne pentru friptură, antricoate, pulpa de sus, pește albă 72 or.

Vițel bătrân:

1 klg. din partea dinainte 48—52 or., 1 kg. dinapoi 64—68 or.

Vițel tinăr:

1 klg. dinainte 72 or., 1 klg. dinapoi 88 or.

Carne de porc:

1 klg. 72—76 or., 1 klg. din cotlete 84 or., 1 klg. de unsoare curată 70 or., 1 klg. de slănină 70—76 or.

Solicitând binevoitorul concurs al on. public rămân eu stimă:

Farkas György,

măcelar.

Forray-utca casa Kristyóry.

Lângă berăria Deutsch.

Anunț.

Aproape de gara Kőtegyháza (com. Bihor) e de vânzare o proprietate de 320 holde pământ arător, pe lângă condițiuni favorabile. Doritorii cumpărători să se adreseze la subscrisul.

Dr. George Rocsin,
advocat, Nagy-Szalonta.

In 10/23 Octomvrie

Miercuri noaptea a pierit (s'a perdut) un cal șergaciu (galbiniu) cu steauă albă în frunte, calul va fi de 4 ani la primăvară.

Cine a găsit calul să binevoiască a da de știre comunei Șiria (Világos).

De închiriat

In comuna Cicir (în apropierea Aradului) se află de închiriat (arândat) un birt, cu ducheau și misărniță. (Ducheau se află în colțul străzii, 75 metri depărtare dela biserică, acolo își are și motorul stația, care duce dela Arad). Doritorii să fie de națiunea română, germană sau sârbească.

A se adresă la Mitru Blaj în Cicir Nr. 37. up Glogovác.

Iun. Hepp Gyula

LIPPA.

Recomandă asortimentul lui de **diferite pieluri**, anume opinci recunoscute de locuitorii români din ținuturi veche.

FIRMA FONDATĂ LA ANUL 1860.

Oltoiori
de
struguri

expediază,
garantând de soi
asortiment bogat.
care de ani e recunoscut de priadi și cel mai
trainic:

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep

proprietar: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 23. sz. (Nagyküküllő megye).

== Pofitiți și cereți prețuri curente ilustrate! ==

Din prețul curent se pot ceta scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comande pot cere mai totați informațiuni dela persoanele cunoscute așa verbal ca și în scris, despre încrederea ce pot avea în ferma de sus.

Cea mai mare și mai ieftină firmă de grădinărit din țară.

200,000 bucăți de ultoi de vie, 200,000 bucăți riparia, 100,000 bucăți pomi frumoși cu coroană, 200,000 bucăți trandafiri nobili, 100,000 bucăți arbori de lux și cireși de lux se pot căpăta cu un preț fabulos de ieftin, catalog de specii și prețuri se trimit gratuit și porto franco — firma

Váravelencei műkertészeti és rózsatelep
Nagyváradon.

In atențiunea

proprietarilor de pământ, notarilor, învățătorilor și a publicului călător!

In cafeneaua mea

„MOTOR“

Arad, str. Boros Béni (casa Vanicsek)

(în apropierea gării de motor), ori cine se poate distra plăcut — In toată ziua muzică.

Buffé rece și beuturi excelente.

Prețuri solide și serviciu punctual.

== Deschis până dimineața. ==

Rugând sprijinul tuturor, sunt
cu stimă:

Lukács Fülöp Lajos,
cafegiu.

VIND

Oltoiori verzi de viță cu rădăcină

losă portalis, Chaszla alb și roșu, Oporto, Rizling, Szlankamenka, miia cu 160 cor.

Loză netedă Riparia-portalis, miia cu 9 cor.

Tei înalți de 3—4 metri
100 bucăți cu 60 cor.

Resch Mihály, Ujvidék.

Mare import de pește

La firma „SZÁL TESTVÉREK ORSOVA“ comandați și găsiți cu prețuri convenabile:

Albitura sărată cu	48, 52, 55, 60	cor.
Știuca	45, 50, 55, 60	"
Ciortan (șaran) cu	50, 55, 60	"
Crap (șaran mare) cu	70, 80, 90	"
Somn sărat cu	70, 80, 90	"
Lin sărat cu	45, 50, 55	"

Catalog gratis.

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate

Productele de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás stațiune balneară

aranjată din nou

expediază și afară de cartel imediat cantitate cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

chemicește curat și natural, în lichid din isvorele de acid carbonic din bala celebră Buziás, pentru prepararea apei gazoase, pentru restaurato: și alte scopuri industriale.

!! Cel mai spornic acid carbonic !!

Extrasul certificatului analizei chimice al institutului de a examina pe cale chimică mâncările și beuturile a. 1907 nr. 4615. „Mirosul și gustul“ e normal. Conținutul de acid carbonic: 99.57%. In urma examinării s'a constatat că aceste corespund pe deplin cerințelor higienii publice și pe baza conținutului carbonic bogat se califică de cel mai bun. Cu informații servește prompt:

Firoul de expedare de produse acid-carbonice și ape minerale al stațiunii balneară Muschong-Buziás în Buziás-Fürdő. (MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ SZENSAV MÜVEK ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDŐN).

Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfürdő. Telefon interurban 18.

Acuma a sosit

Untura de peste proaspătă de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice

este escelentă

Spirtul Reuma

încercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

HEGEDÜS GYULA

prăvălie de, perii, articole de lux, parfumerii, utensilii de bărbierit și întreprindere de împrumutat pompe de praf.

ARAD, Andrassy-tér N-rul 15.
TELEFON No. 506. TELEFON No. 506.

Am onoare a aduce la cunoștința st. public, că după modelul din capitală am înființat

o întreprindere de împrumutat pompe de praf.

Intrebuințarea acestei pompe e foarte importantă din punct de vedere sanitar.

Periarea, baterea obiectelor de praf, roscolirea prafului încetează prin folosirea acestei pompe de praf, cu ajutorul presiunii aerului trage praful din covoare, pnoila tapetată, draperii, saltele, tapete din liliard ș. a. cu acest sistem obiectele se cruță și nici nu trebuiesc mișcate dela loc.

Curățenia e perfectă, moliile și ouăle de molii se pustiesc.

Taxa de folosire cu un om pe o oră 2 cor. pe o jumătate de zi sau 5 ore 8 coroane.

Am onoare să aduc la cunoștința on. doamne că

Atelierul nostru

de confecționarea rochiilor pentru doamne

(care se află în Arad, edificiul teatrului, etagiul II, în dreapta pe partea pieței Libertății)

I'am îmbogățit cu

un depozit de pălării de dame

moda cea mai nouă.

Și suntem în situația favorabilă de a putea vinde articolele noastre moderne cu prețuri reduse.

Cu stima: **Surorile Wolf.**

Tot aici se primesc fete istețe cari voiesc să învețe.

FRATER és DÓMÖTÖR

cancelaria de arhitectură diplomată

ARAD, STRADA SALACZ GYULA NUMĂRUL 1.

Primește:

măsurarea, regularea, comasarea, parcelarea, orașelor, comunelor, și a domeniilor precum și tracirozarea, plănuirea și construcția terenurilor de pădure și industriale.

Specialiști:

în plănuirea și înființarea regulărei de ape și a apaductelor.

telefon 585.

Adresa telegrafică: Reppmann, Arad

Atelier de arhitectură alui

Reppmann Gyula

architect.

Cancelaria de arhitectură și întreprinderi de zidire:

Cancelaria filială:

ARAD, Weitzer János-u. 13
(peste drum de poșta principală).

Cancelaria principală:

BUDAPEST
Baross-utca 46.

Primește tot felul

de lucrări de biurou în cadrul arhitecturii.

Planuri în stilul cel mai modern, precum și planul cheltuelilor, se angajază la prețuri ș. a.

Servește tot felul de lămuriri pe terenul arhitecturii.

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

lacatus de edificii, canale și apaducte

Arad, Strada Batthyányi Nro. 17.

Pregătește din fier bine bătut: grilage la fluvii,
— trepte, balcoane, și pentru bănci. —

Primește spre efectuare ori-ce forme de fer, acoperișuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apaducte, eștoare fără miros, pisoare, lavortoare, scâlzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu trageri spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de tuburi de piatră smălțuită.

TELEFON Nr. 87.

Cel mai bun loc de cumpărat

TEA rusească

veritabilă

de China și Caravan în pachete originale măsurate.

Rum Jamaika

diferite soiuri veritabile
în sticle proprii se pot găsi

la drogueria și parfumeria lui

Vojtek és Weisz
ARAD.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut livrează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

a lui
VARGA ÁRPAD

MAKÓ

(Lădița de poștă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

In atențiunea celor cari zidesc!

Aduc la cunoștința celor interesați, că în ferma mea de zidit din **Radnai-ut 22** (telefon 393) și în cancelaria mea de arhitectură (telefon și pentru comitat 264) se pot procura și căpăta

ȚIGLE (cărămizi)

calitatea cea mai bună arse în cuptorul meu de curând zidit, tot așa **treiste** pentru tovine în ori ce calitate. Primesc zidiri de ori ce soi, — planuri și executarea lor pe lângă prețurile cele mai moderate. Schițe fac gratuit.

Cu stimă;

Probszt Mihály

zidar și fabricant de țigle. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.

Grósz Nagy Ferencz, farmacist

DEBRECZEN, str. Șaș nr. 8.

farmacia „Arany egyszaru”.

Recomandă medicamente speciale preparate.

Numai există reumă!

Cine voinște să scape de ori ce soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul

Király Balzsam

al cărui efect vindecător recunoscut și de medici.

1 sticlă mare 2 cor. 65 fil. cu îndrumare. 3 sticle mari 6 cor. 65 fil. cu îndrumare, porto franco cu rambursă.

Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai eficace medicament.

Numai există reumă!

MUSTAȚA E

FRUMOASĂ!

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSÁG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătite din materie neunsuroasă. **Efectul se vede foarte iute și cu siguranță.** Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Parfumuri de tot felul

cu 1, 2, și 3 cor. sticla.

MEDICAMENT PENTRU VOPSIREA PĂRULUI

în culori blond, brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndeajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înapreste părul. **O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.,** e de ajuns pe un an întreg,

Mare depozit de medicamente speciale din țară și streinătate, articole de lux, bandage etc. etc. etc.

CEL MAI SIGUR MIJLOC DE ÎNFRUMȘETARE e

Crema de față Fáy-féle Arcz-Crém

efectul e miraculos! Infrumșetiază, întinerește! Cel mai escelent mijloc contra pistruilor a petelor ficat și a tuturor necurătențiilor de față. Un borcan 1 coroană săpunul 1 coroană bucata.

Depozit princ. de exped. Grósz Nagy Ferencz, farm. Debreczen.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

A LUI
G. P. PANTELIC în **SEMLIN**
(ZIMONY)

FIRMA FONDATA IN 1854.

FIRMA FONDATA IN 1854.

Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sirmă.

Toarnă clopote noi, face smalturi și scatoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonice, face adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericii și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

